

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor. Egészévre 8 kor.
Fél évre 4 „ Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő:

ZÁDORY KÁROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilvtéri közlemények mérsékelt áron számíthatnak.

A „Petrozsény és Vidéke” olvasó közönségéhez!

A kötelesség szava elszólitott abból a körből, melyet félétvizeden át megszoktam, mely nemcsak hírlapírói munkásságomnak színhelye, — de otthonom is volt.

Nem volnék őszinte, ha titkolnám, hogy a távozás nehezemre esik. De az érzelm körén kívül eső tekintetek, parancsoló követelménye elől nem térhettem ki. Jól esik és vigasztal azonban a tudat, hogy a szűkebb hazámmá, otthonommá lett ezen dicsőmult vármegye központján azon magasztos célt és nemzeti érdeket szolgálhatom, mely a „Petrozsény és Vidéke” megindításakor, mint ezen nagy misszió teljesítésére hivatott sajtótermék felelős szerkesztőjét mindenkor vezérelt.

Magamról s működésemről eddig említést soha sem tettem. A helyzet és a körülmény azonban eltérít ezideig követett ezen elvemtől. Vissza kell tekintenem 5 évi hírlapírói működésemmre, mely a személyi vonatkozást kikerülhetlenné teszi:

Midőn — itt ismeretlenül — vállalkoztam ezen életre hivatott hírlap szerkesztésére, több oldalról nyilvánult azon feltevés, hogy vállalkozásom hajótörést szenvedend.

A fejlemények eloszlatták a kételyeket s engem megerősítettek azon indokolt feltevésben, hogy Petrozsényben és vidékén, ahol a magán érdekek körén felülemelkedő közszellem sikereért kifejtett bámulatos munkásság csodás vívmányaival találkozunk, a sajtó erejének üdvös érvényesülésére szükség van. Igazolta ezt azon erkölcsi és anyagi támogatás, melyben ezen lap részesült.

Petrozsény és vidékének intelligenciája, forgalma, nagy iparvállalatainak fejlettsége, kereskedelme, köz- és társadalmi életének eleven mozgása, a szellemek szövetekezésének ezen kifejezőjét, mint a közélet egyik irányítóját s az események szerény kronikását nem csak életre hívta, de létjogosultságát, sőt szükséges voltát is beigazolta.

Mint a lap szerkesztője észrevételül álltam a céltudatos haladás útjánál, megfigyeltem és ismerttem minden jelentősebb mozzanatot. Az érdemnek megadtam a megillető méltatást, de nem tértem ki a tárgyilagos bírálat elől ott, hol a köztekintetek ezt követelték. A kulturális haladás, a közjó érdekeinek előmozdítását, a viszonyok természetéből folyó kötelességemnek tartottam és társadalmi, — közhivatali állástól, nemzetiségi — s valláskülönbségtől eltekintve igyekeztem a lap megindításakor kitűzött és szem elől soha sem tévesztett irányt követni.

Mennyiben feleltem meg ezen feladatnak, azt megítélni Petrozsény és vidékének intelligens közönsége hivatott; önértetem, lelkiismeretem megnyugtat, hogy mindenkor s minden tekintetben a legjobb akarat, a legtisztább szándék vezérelt.

Midőn a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztésétől megválok, azon tiszteletteljes kérelemmel búcsuzom, hogy ezen lapot a n. é. közönség továbbra is jó akaró támogatásában részesíteni és ha megérdemlem, engem szíves jó indulatára méltatni kegyeskedjék.

Déva, 1902. febr. 12.

Zádory Károly

a „Hunyadvármegye” felelős szerkesztője.

Társadalmi életünk.

Bebizonyított és általánosan ismert tény az, hogy az emberek többé kevésbé egymásra vannak utalva.

Egyedüli törekvéssel támogatás nélkül bármilyen téren fejtjük ki a legnagyobb munkásságot, működésünk a megkívánt eredményre nem vezethet. A társadalmi élet éppen az egymásra való utalás kényszere alatt kezdett megalakulni. Egy félreeső kisközségben a pap, a tanító (ha van) meg a nótárius képezik az intelligenciát, ezekhez járul még a komaság útján lasan-lasan hozzájuk simuló egynehány vagyonosabb lakos, kik együtt tartva, az értelmesebb egyénre hallgatva némileg akként biztosítják a szórakozást és ennek folyományát a kölcsönös tiszteletet és megbecsülést.

Nagyon szép és könnyen keresztülvihető munka ez, de ha összehasonlítjuk egy nagyobb község társadalmi életével, látni fogjuk, mily nagy a különbség. Amíg a kisközség három négy embere egymásra van szorulva, ha ezek közül egyik ki talál maradni, annak biztosan félrevonulva kell élnie; a már csak valamivel nagyobb községben nyílik alkalom saját körének megalakítására, mert ha a legelső összeszólalkozás, a legelső nézeteltérés nyilvánítása elegendő is arra, hogy előbbi körét odahagyja, módjában áll, hogy magának mást alkosson, vagy egy már meglévőhöz csatlakozzék. Ilyen körülmények között vajmi bajos az ugynevezett „Egy kalap alá” való vonás.

Sokkal nehezebb az összetartás nemes eszméjét érvényesíteni a különböző nyelvű, nemzetiségű és valószínűleg mondhatni nagyrészen félig letelepedett egyének között. Az öslakókat — egymást ismerve, — a faji és vallási egyformaság szoros kapocsaként tartja össze, de mit szólhatunk egy a rohamos fejlődés stadiumában álló községről, mint Petrozsény.

Mennyi körültekintés, mennyi fáradság és türelem kell ilyen igazán népes község konglomerát lakóinak társadalmi, belügyi, vallás és erkölcsi, tanügyi stb. ve-

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Szerkesztői üzenet.

A nyulaprólék capri-sau-e-szal,
A habos Kugler-sütemény,
Félér a legdicsebb eposzszal
S szebb százszor mint egy költemény,
Manapság, sajnos, a poézis
Ott van a konyha-asztalon, —
Azért ajánlom önnek én is:
Ne írjon verset, asszonyom.

Nem ritmikusabb Goethe verse,
Mint ön, amikor mosolyog
És csökljánd, becsületemre,
Szebb páros rimet nem tudok.
Ön maga is egy kész poéma —
Remélem, nem veszi zokon,
Ha mégis önnek szól e téma:
Ne írjon verset, asszonyom.

Hogy milyen szép a kézi munka;
Sok mindent tudnék mondani,
Vagy megvetendők-e korunkba
A toilette száz gondjai?
Hogy hova kell gyöngy, hova nem kell,
Mi legyen dísz az asztalon —:
Ne bibelődjék ütemekkel,
Ne írjon verset, asszonyom.

Hát még a sok tizes bizottság,
A hangverseny, a bálterem,
Amelyek lelkét beragyogják —
S ön hozzájuk oly hűtelen!
Ha szereti nagysádd a muzsát,
Miben kételkedni nincs okom:
Törölje le tintás kis ujját,
Ne írjon verset, asszonyom.

Ha zsong fejében a poézis.
A zongoráján verje ki,
Tudom, hogy ez becses férjét is
Nagyon megörövendeztetí.
A holdvilág-szonáta erre
Igen alkalmas, mondhatom,
Vagy Offenbach egy operette-je —
Ne írjon verset, asszonyom.

Ha majd egyszer átjárja lelkét
Egy ismeretlen nagy öröm,
S ön dolgozik a piczi vendég
Számára egy kis fejkötőn —:
Nem kell ahhoz se toll, se tinta,
Se bibelődni verssoron,
Beismerem, hogy ön megírta
A legszebb versét asszonyom.

Makai Emil.

Finis.

Álom!... Sohajtja Pierette.
Elmult gyönyörök! siránkozik Pierott.
Aztán megindulnak, lámpással kezükben megtalálni az immár szürke foszlányokban heverő álmot.
Tegnap! Igen, tegnap az-az álom rózsaszínű, kecsesgető, illatos valóság volt.

Pierette és Pierott, Arlechine és Colombine és számtalan többi társuk, piros és fehérrel mázolt arczezzal, — melyen a petroleum lámpa füstje, fekete árnyékot rajzolt, — lihegve rohannak, az időt hajtó óriási kereket megtalálni.

Ugy vélik: egy kis borraival megvesztegethetik, a kerék hatalmas hajtóját, hogy ne kenegesse annyira a tengelyt; talán akkor a forgás lomhábban végezné nagy munkáját.

Akkor az idő haladása megállna: a tegnapot nem ismernők, hanem mindig ma volna és még mindig forognának, tánczolnának. Az elmulás, az enyészet nem faksztana sóhajt szívünkben!

Elhervadt, lehullt virágok, rozsdaszínűre vált camélliak, összetépett szalagmaradékok, szerpentin és confetti, no és egy pár csalogódás mind, mind tanui és résztvevői, Karneval hercege impozans temetésének, haladatok ti is Pierette és társai nyomán. Menjetek békével! Az az idő bizonyosan be fog következni, midőn pünkösdi királyságokt újbol kezdetét vesszi. Uralkodó hercegek rózsák és ibolyák közt aranyesengős csillogó bölcsöben újra megszületik. Nem lesz szükségtek az időt megállítani. Hisz akkor megint máma lesz; dózsöltök, mulattok, Amorrall kaczerkodhattak és talán egy

zetéséhez. Megvagyunk győződve arról, hogy minden egyes faktornak bőségesen kijut a része a reá kirott kötelességteljesítésből, és ennek teljesítésével elismerés illet minden intézőkört. De ha valaki fárasztó és felelősségteljes munkája közepette a társadalmi élet, az összetartás fejlesztésére is reája szánja magát és időt szakít magának a kitűzött szép cél elérésére ezen buzgóságnak jutalmát megtalálja a társadalom minden elfogulatlan individumában.

Az összetartás szép példáját látjuk Andreics János bányaigazgató működésével a Salgótarjáni közsé-bánya-Részvény-Társulat tisztikaránál és alkalmazottjainál. Örömmel látjuk, miként árdeklódik községünk minden számbavehető ügyeinek elintézésénél segítségre lenni és a közjó érvényesítésére mindenkit megnyerni. Ezen társadalmi és belligynek elintézése minden hoz-zátartozó faktornak együttes működése mellett ott volna a társadalom egyik nélkülözhetetlen kíváncsmának, a — vallás-erkölcsi nevelésnek — hivatásszerű telje-sítése.

Igaz szeretettel üdvözljük Gróf Toldalagi Samu róm. kath. plebánost, ki megnyerő modorával, tapinta-tos eljárásával már eddig is megnyerte a község osz-tatlan szeretetét.

Nem csupán vallási kötelességeinek kíván eleget tenni, hanem mint a község lakója részt kíván venni minden egyes lakót érdeklő ügyben. Eppen ennek bi-zonyítására látogatástétel után a község szerepvivő tagjai közül vallás és felekezeti különbségre való to-kintet nélkül február hó 8 án a nagyszabású farsangi ebédre a következőket hívta meg:

Andreics János bányaigazgató, Buda Károly fő-szolgabíró, Bakos József róm. kath. kántor, Figuli An-tal h. bíró, Fischer József bányaafelő, Gerbert Guidó bányatulajdonos, Grausam Károly kereskedő, Héjas Jó-zsef jegyző, Husek Gyula s. lelkész, Kekkel Jakab bányaafelő, Kekkel József bányaafelő, Karda Dániel bányaafelő, Kantner János kincstári hivatal főnök, Kósa Mihály ev. ref. lelkész, Leitner József rabbihelyettes, Nagy Miklós közs. bíró. Mrász János gondnok b. mér-nök, Rádik István g. kath. esperes, Rédl Frigyes társ. tanító, Rudolf József főmérnök, Peccol Antal vállalkozó, Sárosy József bádógasmester, Tribus Gyula állomás-főnök, Wagner Ferencz társ. raktárnok, Vigh Nándor áll. isk. igazgató.

Ezen a társadalom minden számbavehető rétegé-ből tapintatosan összeállított vendégcsoport örömmel ta-pasztalta, hogy az ujonnan kinevezett plebános az összetartást, az együttérzést tüzte ki ezúl, ennek ha-tása alatt Kósa Mihály ev. ref. lelkész általános is-mert szónoki képességével első pohárköszöntőben örö-mét fejezte ki, hogy az isteni gondviselés a vallásos-erkölcsi élet örül, a vallásos buzgóság terjesztésére egy oly férfit hívott el községünkbe, ki nemes szíve hajlamait követve lemondott világi fényről, pompáról s beállott Jézus Krisztus szerény szolgájává.

Örömet fejezven ki továbbá, hogy hazánk ezen végvidékére a magyarok hatalmas Istene egy hazafiai érdemekben gazdag ősi magyar főuricsalád szépmé-nyű sarjadékát rendelte ki, — hiszszük — áldást árasz-tólag fogja összeegyeztetni az egymástól elválasztha-tatlan ikertestvért: a vallást és a lángoló hazaszeretet-et. Ezen kettős kötelességének nemes szíve szerint való teljesítésére kér az Istentől a házigazda részére hosszú meglegedett életet.

Mire Gróf Toldalagi plebános nyomban az igazi őszinteség hangján, lelkesen válaszolt. Kifejtven no-mes missziójának bár nehéz, de reá nézve kellemes munkáját, mely mellett a magyarhaza szeretele mindig hatalmas segítőtársként szerepel; a társadalmi élet fej-lesztése, az együttes erővel könnyebben kivihető álta-lános közjó elérése képezik életcélját, melyeknek ke-resztültvitelére támogatást kér.

A lelkesedéssel fogadott válasz után, a sokáig tartó diszes ebéd vége felé ujjal felszóltat Kósa Mi-hály ev. ref. lelkész és az ő, nálunk szinte nélkülöz-hetlenné vált szónoki képességével az egyháztaná-csot köszönti fel. Beszédében kifejti, hogy a lelkipász-tor nemes magasztos hivatásának minél inkább meg-felelhessen, erre az egyházi tanácsnak kell segédkezet nyújtania. Mert a pap csak egy ember, mindent nem lát, nem tehet meg egyedül. Sokszor csak akkor jön tudomására az orvosolni való baj, mikor már nagyon nehéz segíteni rajta. De az egyházi tanács tagjai gyak-rabban érintkeznek a hívőkkel, korábban tudomásukra juthat egy-s más az egyházi törvényekkel ellenkező magaviselet vagy cselekedet mit közölve a lelkipásztor-al, közösen elejét vehetik a bajnak, mielőtt az elha-rapoznék. Szóval, az egyház építési munkálataiban az egyháztanács tagjai kell hogy támogassák a lelkipász-tort, mert csakis az felel meg teljesen feladatának, élteti az egyháztanács minden tagját.

Később Gróf Toldalagi Samu plebános a társa-dalom minden intéző tagjára, egyházának minden egyes hívére üritette poharát kérve, azon nemes hivatás tel-jesítésében az igazi, önzetlen támogatást maga részé-ről biztosítván a hozzáfutóknak hatáskörében való tá-mogatást.

Mint hazafi felhívja drága hazánkban ezen félre-eső — de — sok kincessel megáldott községünk itten lakó és jöttevényeket élvező minden egyes lakóját, becsiljk meg egymást, iparkodjanak a közjó elmoz-dítására szívvel, lélekkel együttesen munkálkodni, mert csak így lehet a mindenki által óhajtott jólétet elérni. Általánosán tetsző beszéde a hazaszeretet figyelembe ajánlásával ért véget.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Bimbóhullás. Sternád Albert közbecsülésben álló petrozsényi fényképész iránt abból a szomorú

alkalomból, hogy 3 éves kis lányát a legveszedelme-sebb betegségek egyike a vörheny, sirba vitte, min-den oldalról őszinte részvét nyilvánul. Az ártatlan nyugodjék uj hazájában békében, a bánatos szülők-nek pedig jöjjön meg a vigasztalás balzsama attól, a ki őt nekik adta és elvette.

— Rendkívüli közgyűlés. Folyó évi február hó 17-én d. u. 4 órakor Petrozsény község képviselőtes-tülete rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysoro-zata a következő:

1. A már rendszeresítve volt és később rendsze-resített díjnoki állásnak betöltése.
2. Az ujonnan rendszeresített 5 rendőri állásnak betöltése.
3. Tanácsbelieknek kerületenkénti beosztása és munkakör megállapítása.
4. A bizottságoknak megválasztása.
5. A járda folytatolagos kiépítésének elhata-rozása.

6. Özv. Huth Adalbertné és leányának a hono-sítás hozzájárultának feltételével a községi kötelekbe való felvételének kilátásba helyezése.

7. Kohn Rezső községi pénztárnoknak kérése fizetésének ki nem utalványoztatására vonatkozó al-ispáni rendelet kihirdetése.

8. 1899 évi törvényhatóságilag jóváhagyott pót-költségvetés kihirdetése.

— A petrozsényi és járási ipartestület és a pol-gári olvasóköri ez uton is halás köszönetet mond An-dreics János bányaigazgató urnak, hogy a két testület által f. hó 11-én rendezett hangverseny és tánczestély fényes anyagi és erkölcsi sikerét jóakaratu támogatással elősegíteni szíves volt.

Köszönetet mond a két testület elnöksége ugyan-csak ez alkalomból: a szép aratólányak mindenikének, Krausz Józsefnek, Pán János karmesternek, Éder Ottó-nak, a khinai zeneművészek valamennyi tagjának, az ügyes zsidóknak, az öreg cigány és bandájának, Szol-kol Dénesnek, a kalusereknek, a majmok, törpék és bekáknak, kik mind annyian, részint ügyes rendezésük, részint szíves közreműködésük és játéuk által 412 ko-rona tiszta jövedelmet szereztek összesen az ipartestület és a polgári olvasóköri könyvtárainak gyarapítására.

— Köszönetnyilvánítás. A f. hó 11-én rendezett humorisztikus hangversenyyel kapcsolatos jötekonnyezelu tánczestélyünkön felülizettek: Rotter József bányatu-lajdonos és igazgató 10, Andreics János bányaigazgató és Marek Mór 6—6, Lázár Lajos (Lupény) 3, Grosz István, Kohn Mór, Lászlóczky Ferencz, Pick Samu, Ridval Ferencz, Salamon Samu (Lupény), Steiner Sa-lamon, Ullman Lipót, Weisz Ignác 2—2 koronát. Héjas József, Lusztig Jenő, Pap Sándor és Rosenthal Manó 1—1 koronát. Fogadják nevezett urak a jötekonnyezel érdekben tanusított anyagi áldozatkészységükért a két testület nevében leghálásabb köszönetünket.

Petrozsény, 1902. február 15-én.

Joanovits Janos,
ipartestületi elnök.

Marek Mór,
polg. olvasóköri elnök.

varázsütésre vissza varázsoljátok Petrozsénybe is azt a feledhetetlen estét, melyet a petrozsényi ipartestület és polgári olvasóköri jóvoltából Hushagyókedden él-veztünk.

Az ipartestület és polgári olvasóköri reperatió alá vette az idei csorbát, melyet Karneval herczeg ékes koronáján ejtettek azok, kiknek talán hivatásuk lett volna a herczeg lábai elő hadolatuakat létenni.

A reperatió f. hó 11-én ment végbe, mely egy fényesen sikerült álarozos tánczestély formájában nyil-vánult.

A jelenlevők — pár százan — igen sok kaczag-tató jelenetekben gyönyörködhetek.

Nekem tulajdonképp az egyes számok felemlítése körül kellene fáradnom, a mi igazán megemlítésre méltó is lenne. Nó de kérem, az én agyam akkor este annyi kápráztató látványosság megemésztésében vergődött, hogy gondolataim és emlékezetem harmoniája eserben hagyott.

Most csak arra szorítkozom, hogy az álarozos bált követő pletykát és mende mondatokat feltaláljam, hozzá adok egy kis garnirungot, vegyes salátát, hogy élvez-hetővé tegyem.

Tehát azt mondja a fáma, hogy a nemzetközi ze-nekar 35 tagja, Csüng-Bürübüm védnöksége alatt el-szerződött a Tápió-Nagy-Kun-Kajászó-Szent-Benedeki dalszínházhoz, mely Buzalka Villibáld igazgatása alatt virágzik. Pótolhatatlan e veszteség 'városunkra nézve. És minden kép azon kellett volna egykeznünk, hogy e szerződés ne jöjjön létre. Egyébiránt a mint hiteles forrásból értesültem, ki is küldetett egy bizottság, — mely a khinai anyák világghírű erkölcsnemesítő mis-sionáriusaiából állott össze, — hogy Csüng-Bürübüm ur és

társai sérelmét meghallgassa és annak orvoslásával fog-lalkozzék Csüng-Bürübüm ur és társainak kívánságait azonban lehetetlen teljesíteni; tekintve, hogy amazok éppen az arató-leányokra áspirálnak. Az ám! csakhogy azokat nem adjuk; mert azok télen is aratnak..... di-csőséget a bálteremben.

Ennek ellenében Buzalka Villibáld oda ígérte Muki és Niki vadmajom urakat.

Csüng-Bürübüm uraimék egyrésztől nem nagyon válogatosak- másrésztől pedig Buzalka Villibáld ur reá-beszélő tehetsége győzött felettünk.

Buzalka Villibáld ur egyáltalában igen széles tu-dományú és udvarias embernek bizonyult. Többek közt mikor szomoruan tapasztaltuk, hogy a nagy tolongásban nem lehet tánczolni; Villibáld ur rögtön vállalkozott hófehér sallangos ménlovával a tánczterem falát kirugni és ha nincs ott a vartyogi zeneművészek kaczagányos venciágánya, nem állók jót a következményekért.

Hogy aztán e hajmeresztő productio véget érjen, közbeléptek a kaluserek, kik véres verejtékkel meg-szerzett szük helyen lejtették el nemzetik szép tánczát.

Az elmondottak hitelességéért szavatul:

Pulykayné.

Lengyel közmondások.

Szolgálj istennek, de ne boszantsd az ördögöt.

Legjobb az olyan ajtó, a melyik nem nyikorog és az olyan asszony a melyik halgat.

Ne bizzál utközben a lóban és otthon az asz-szonyban.

A nő hozomány nélkül olyan, mint a hal bors nélkül.

A szerelem a férfiba a szemén, a nőbe a fülén keresztül jut be.

A ki minden asszonyi fortélyt kitalál az elevenen jut a menyországba.

Perzsa közmondások.

Az a böles a ki mindenkitől tanul.

Ne légy egészen czukorból, mert fölfal a világ.

Csak gyümölestermőfát hajigálnak meg kövel és botokkal.

A világ olyan, mint a sósvíz: mennél többet iszunk belőle, annál inkább szomjazunk.

A hibának bevalása a legjobb mentség.

Jobb némának lenni, mint hazugnak.

Két ember a legsajnálatazméltóbb: az, a ki keres és nem talál, meg az, a ki talál, de nincs vele meg-elégedve.

A ki csak a reménység szekerébe kapaszkodik, szegénységgel utazik.

Négy dologról mindig kevesebbet tud az ember, mint a mennyije van belőlük. Ezek a bűnei, évei, adós-ságai és ellenségei.

Mennyi tűt gyártanak?

Németországban naponta 10 millió gombostót gyár-tanak, Franciaországban 20 milliót, Angliában pedig 37 milliót. Igazán nem lehet felelni arra a kérdésre, hogy hová lesz ez az óriási mennyiség?

— **Idegen nimródok.** Tul a határon, messze földön is elterjedt híre annak, hogy a két Zsily mentén, illetőleg a petrozsényi sz. járás területén a vadállománynak egy neme a vaddisznó mennyire elszaporodtak. Gróf Máldégen orvosával és Dr. Steinbüchel egyetemi tanár híres gráci vadászok szaporították a mult héten ritka vendégeink számát, hogy a vadászat nemcsak sportjának a vaddisznó pusztításban nálunk is szerencsét próbáljanak. Györke Ferenc neves vadászunknak voltak vendégei, ki a legnagyobb készséggel használt fel minden eszközt arra, hogy a külföldről jött vadásztársak kellemes emlékeket vígyenek magukkal. Az időjárás nem igen volt ugyan alkalmas, de azért a mint tudjuk a vadászat szép eredménnyel végződött.

— **Esküdszéki tárgyalás.** Febr. 6-án Matyes Pásk brádi lakos szándékos emberölés büntetvével volt az esküdszék előtt. Nevezett 1901 okt. 10-én este Todorán Ádám I. Ádám brádi lakost karóval holtra verte azért, mert nem akart neki egy felliter pálinkát fizetni. Az esküdtek bűnösnek nyilvánították s a törvényszék 4 és fél évi börtönrre ítélte. — Február 7-én Pereu Ilie ült a vádlottak padján. Vádlott ugyanis a szántóföldön kapával agyonütötte Popa Vasiliét. A kir. törvényszék az esküdtek verdiktje alapján 5 évi fegyházra ítélte. — Febr. 8-án halált okozó súlyos testi sértes miatt ülték a vádlottak padján Nyek János puji lakos, mint tettes és Nyek Vasilié, mint bűnrészes. Nevezettek koremai verekedések alkalmával Ringler Mór háza előtt 1901 márcz. 30-án egy embert megöltek. Nyek János 4 évi fegyházra, Nyek Vasilié másfél évi börtönrre lett elítélve. Febr. 11-én Dregán János baresdi lakos került az esküdszék elé, ki apósát botütésekkel oly súlyosan megsebesítette, hogy az belehalt. A tszék 4 évi fegyházra ítélte. — Február 12-én Koczój György dobokai lakos gyújtogatás büntette miatt állt az esküdszék előtt. Felgyújtotta Toma Zsuzsa házat s ezért a törvényszék 1 évi és 8 havi börtönrre ítélte.

— **Megkárosított lelkész.** Lupényből tudósítanak, hogy Berinde István kimpulujnyági g. kath. lelkész küldönczétől, kit több levéllel küldött a lupényi postára a Dima János üzletében a leveleket tartalmazó táskát a benne lévő levelekkel és nagyobb értékű bélyegekkel együtt ellopták. A tett elkövetésével Mannlesz Mária kimpulujnyági lakost vádolták be, ki azonban mindent tagadott. A lupényi erélyes csendőrség annak kiderítése végett, hogy terhelt nő a tarisnyát a benne volt bélyegekkel együtt nem adta el valakinek megindította a nyomozatot, de eddig eredménytelenül.

— **Tolvajnak adott szállást.** Vulkán községének „Dealu Băbi” részében Herczegán Petru a Nikulă házába beállított f. hó 4-én Krisztián János álnév alatt egy munkás ruhába öltözött egyén s azon ürügy alatt, hogy ő egy közönet kutató bizottsággal jár, arra kérte a házigazdat, hogy a bizottság megérkezéseig adna neki lakást. A hiszékeny gazda engedett az ismeretlen kérésének; Krisztián két napig gyanútlanul viselve magát 6-án az estéli órákban azon ürügy alatt, hogy utána néz a bizottság késésének egy üres börtöská és egy tolvajlámpa hátrahagyásával eltávozott. Másnap reggel azonban a vendégzerető gazda arra ébredt fel, hogy kamaráját feltörték s onnan 15 kiló sertéshúst, 6 kiló turót, egy fehér bundát, két drb kisebb mellre valót, két drb átalvetőt, egy drb fehér ruhát és egy női varrottast stb. összesen 100 korona értékben elczipeltek. Az illetékes csendőrség a nyomozást erélyesen folytatja.

— **Ne bántsd a bírót.** Azokat a petrillai jómadarakat, kikről emlékeztünk volt a multkor, hogy a petrillai községi elöljárót, ki a korema külön szobájában csendesen ült, minden ok nélkül bántalmazták azon enyhítő körülmény tekintetbe vételével, hogy még kamaszkorban lévő fiatal suhanczok, az illetékes bíróság éretlen tettökért 3—3 heti fegyházra ítélte.

— **Kenyérkereseti helyén akart meghalni.** Négyezer is ellátták kényszer utlevéllel Kruger Gyulát, ki elvesztvén gyermekét és nejét az iszákosságnak adta magát, mégis visszakerült Petrillára. Hiába toloncozták el négyszer illetőségi helyére, most két hete visszajött utoljára, mégégszer. Lefeküdt a bányadombra, arra a helyre a hol évekken át kereste meg békésen két kezével magának és boldog kis környezetének a mindennapi kenyeret s elaludt örökre. Vele apadt egygyel a szenvedők száma.

— **Korteskedés.** Még ki sínes tűzve Petrillán a bíróválasztás napja s már is nagyban folyik a korteskedés, az etetés és itatás. Biztos kutforrásból arról értesülünk azonban, hogy a község zöme a jelenlegi bíró mellett foglal állást.

— **Betörés.** Oprean Demeternek a főutcán lévő szatoeszületébe, mely a Weisz testvérek tulajdonát képező épületben van elhelyezve, f. hó 2-án éjjel viradalag ismeretlen tettesek betörték. Az üzlettulajdonosok állítása szerint a vasszekrényt álkulcsesal felnyitották, a belső üvegajtó egyik nagy tábláját betörték s azon bemászva a záros ládát feltörték s ebből 100 korona pénzt, az üzletből pedig több árucikket elloptak. Az illetékes hatóság által megtartott vizsgálat rendén, terhelő körülmények nehezednek az üzlettulajdonosokra. A nyomozatot folytatják.

— **A zöld asztal mellett megreperált ut.** Petrozsény nagyközség érdemes tanácsa a legkomolyabban elhatározta, hogy a Polacsek Miksa czég deszkarakátára előtt elhaladó főuton a vízmosás által létrejött nyaktörő árkot rövid idő alatt helyreigazítják. Igaza van egy illetékes közegnek: „Nem elég hogy elhatároztuk? Nem lehet egyszerre mindent felfajni. Van idő még tavaszig. Addig addig halogatják mig kitöri ott a nyakát, vagy lábát valamelyik előjárósági tag.”

— **Márczius 15-ikét** a petrozsényi és járási ipartestület ez évben is hazafias érzelemtől áthatva méltó fényvel szándékozik nemzeti ünnepé varázsolni. Nem esoda hát, ha ezuton is felkéri mindazokat, kik éveken át fáradságot nem kímélve az ösők és hősök emlékeit szívükben hordják, csoportosuljanak e zászló alá s az ünnepség programjának megállapíthatása végett jöjjenek össze f. évi február hó 19-én este 7 órakor az ipartestület helyiségeben egy rövid értekezletre.

— **Szeszmérgezés** és szívzélhűdés. Vulkánban Csorbok Florea, kinek lakása a vasuti töltés mellett van, kertjében a szénaboglya tövében f. hó 11-én kevés szénával betakarva egy női hullát talált. A hullán több helyen botütésből származó sérülések és kekes foltok voltak láthatók, a mi egyelőre arra engedett következtetni, hogy a nő bűnténynek esett áldozatul. Folyó hó 12-én kiszállott Deváról a bizottság s megállapította, hogy a nő Arkus János galicziai illetőségi munkásnak neje és halálát szívzélhűdés és tulságos szeszmérgezés okozta.

— **Közlekedési akadályok.** Petrilla község egész területén az utak oly rossz karban vannak, hogy a legkönnyebb kocsi is tengelyig merül el a sárban. Enyhítő körülménynek tudható be, hogy az ég megeredt esomái is hozzájárultak az előjáróság nemtörődömségéhez. Igaz, hogy vállasztás előtt állunk, de rendes tudósítók azért mégis reméli, hogy a jelenlegi bíró erélyes utánjárással a választásig még rendbe hozza a megrongált utakat.

— **Késelő hősszerelmes.** Botta Jánost, ki több évig élt vadházasságban egy helybeli szekelyleánygyal rossz magaviselete miatt jó idővel ezelőtt Petrozsényből eltoloncozták s így az árván maradt menyecskének nem maradt egyéb hátra, mint újra kezdeni. Botta a napokban visszatért s megtudva egyetlen kincsének hűtlenséget késsel rohant életének és élete párjának megrontójára. A szomszédok letűlelték, a rendőrök bekiérték, de az előjáróság szabad lábra helyezte, mert nincsen zárkaja. Ekkor énekelte aztán a késelő hősszerelmes késsel a kezében, utca hosszat (ad notám: nem parancsol nekem a bíró)

Nincsen Petrozsénynek,

Nincsen Petrozsénynek

Zárkaja, zárkaja, zárkaja

Akkor lesz majd Petrozsénynek zárkaja,

Hogyha újra eljön,

Hogyha újra eljön

A Nőe bárkaja, bárkaja.

— **Fantl Mariska** a budapesti jeles photoemaille műintézet képviselője, miután az eddigi rendelők bizalmát, lelkiismeretes kiszolgálásával megnyerte, néhány napra ismét Petrozsénybe jön. Volt már szerencsénk fent nevezett műintézet remek alkotásait megsemlélni e végből melegen ajánljuk t. olvasóinknak, hogy azt megtekinteni ne mulasszák el.

— **Mühle-féle kertészeti értesítő** a napokban jelent meg magyar és német kiadásban és kívánatra ingyen küldetik meg. A Mühle Vilmos temesvári cs. és kir. udvari mag- és növénykereskedés által kiadott új értesítő valóságos mintakatalogus, a mely ritkítja párját; kiállítása ép oly finom mint elegáns, dűsan van ellátva ábrákkal és a mi a fő: minden szakértelemmel és tanulmányosan van leírva úgy, hogy a laikusnak és kezdőnek nemesak ajánl, hanem minden czikkről kimerítően ad felvilágosítást; benne van a vetés ideje, a következő eljárás és úgy a növény mint a virág leírása, miáltal kitünő útmutatóul szolgál és némely kertészeti

szakkönyvet fölöslegessé tesz. Minden kert- és földbir-tokosnak ajánljuk, hogy ezen katalogust küldesse meg magának.

Állom.

*Az ismeretlen másvilágon,
Ott fenn a csillagok fölött,
Hol az időt nem méri évek
S a bűtől, bajtól mentes élet
Változatlanul és örök:
Földöntúli lágy hangú nyelven
Beszélgetett egy sereg szellem,
Mig kereken a láthatáron
Az Úr kezéből kidobott
Sok millió nap lobogott.*

*És a beszélők seregéből
Zengő szavát így emelé föl
Az egyik szellem: „Engemet,
A mint előbb a messzeségben
Bolygó napokat nézdegéltem,
Egy röpke szender meglepett,
S mondhatom:
Különös álmom volt nagyon!
Valami szűk és szörnyű durva,
Törékeny test mezébe bújva
Egy más világba röppenék,
Mit földnek nevez ott a nép.
S milyen világ volt az a föld!
Egén csak egy nap tündökölt,
Váltva serényen éjt, napot,
Nyitva virágos évszakot.
Vagy zúgatók a föld felett
Búsan viharzó bösz telet.
Volt ott rideg bérc, mely setét
Felhőbe nyújtá fel fejét;
Volt ott kies völgy, hol nemes
Kalászkok árja lengedez.
És völgyön, bércezen számtalan
Múló lény nyüzsgött utalan,
Léven köztük az én fajom:
A legerősebb hatalom!*

*Ilyen világnak mentem én
Végig kis életössényén,
Kezde először mint gyerek,
A ki naponta egy törékeny
Játékon s egyéb semmiségen
Sokat örült és könnyezett.
Majd ifjú lettem s csalfa élve
Hő gerjedelmi perzselének,
Enyém volt dal és szerelem;
Megjött a lány, kit esdve kértem
S mi édes van a földi létben:
Mind átérezte kebelem!
Aztán a férfikor köszöntött:
Szántottam a kemény göröngyöt;
Vagy néma asztalomhoz ültem
S bölcses könyvből lelkesültem
Kutattam sok titkot, a mit
Senki sem tud, de sok tanít.
És hogy csutára szőtt a kürt,
Lelkem haragra ingerült;
Kiszálltam oda, hol a vér
Nyirkán zsendül ki a babér,
S vadul forgatva tűzhelyem,
De végre eljártam időmet:
Arcomm redős lett, fejem ősz lett:
Erőm fogyott és lelkeket
Szorongó bánat lepte meg,
Hogy én is már egy bús napon
A szép világot elhagyom!
S mig tépelődtem, azalatt
Eljött a gyászos pillanat:
Aléltan ejtém le kezem;
Aztán, mint annyi földi társam,
Én is egy keskeny sirba szálltam,
Enyészni ott szép csendesen.
Hanem a mint a sírgöröngyök
Dübürgő árja rám özönlött:
Nagyot riadtam s ime még
Elég korán — fölbredék,*

*Igy végez be és szavára
Felkacagtak a szellemek:
„Ugyanbizony ily bolond álma
Valakinek már hogy lehet!”*

Jakab Ödön.

Szinészet.

Berki Ferencz szinigazgató jól szervezett társulattal a jövő héten megkezdi előadásait Petrozsényben.

A társulatról a mely jelenleg Hátszegen, megelőzőleg peddig Lippán működött a „Lippa és Vidéke” című társadalmi, közművelődési és szépirodalmi hetilap oly sok szepet ír, hogy Petrozsény szinpartoló közönsége előre is megajándékozhatja rokonszenvével és támogatásával Thalia derék papjait.

A lippai szinpartoló közönség Berki Ferencz szinigazgatónak dicsérő és elismerő levelet adott, melyben ki van emelve, miszerint közönsége dicsérettel mondta ki a társulatról, hogy kifogástalanul működtek s elismeréssel adózik a szinigazgatónak ki az előtte ott járt egyik-másik társulat által a magyar szinészetet ejtett csorbát kiköszörülte és a közönség érdeklődését a szinészet iránt ismét felkeltette.

Bemutarta a lippai főszolgabírótól nyert elismerő bizonyítványt is, mely hason értelmű.

Mi magunk részéről melegen ajánljuk szinpartoló közönségünk pártfogásába.

Az igazgató által kibocsátott előleges szini jelentés a következő:

Van szerencsém Petrozsény város és környéke igen tisztelt műértő közönségével tudatni, miszerint 24 személyből áll, minden műfajra berendezett s a vidék kiválóbb erőiből szervezett társulatommal, bírván a főszolgabírói engedélyt, folyó hó 16.-tól kezdem el 12 előadásra tervezett vendégjátékaim sorozatát.

Ellensége lévén a nagyhangu ígéreteknek kijelentem, hogy operettét szükebb mérvben csak egyenes és általános felhívásra adok zongora kíséret mellett, mert hiányos zenekar mellett értéktelennek tartom a silány szövegű s inkább zeneileg szép műfaj kultiválását.

E helyett műsoromba fel lesznek véve „A Gyurkovits leányok” Herczegh Ferencz, „A Sasok”, „A képviselő ur” Guthi és Rákosi, „Fourehamboul család”, „Szivem”, „A cigány”, „A mikolai bíró”, „Nézd meg az anyát”, „A zsába”, „Pillangó kisasszony”, „Almafa”, „A bor”, „Paraszt kisasszony”, „Igmándi kispap” stb. stb.

Társulatom személyzete. Nők: Molnár Eszter, operette és népszimű primadonna. Major Ida, drámai hősnő és szende. Szabados Gizella, vigjátéki szende és naiva. K. Gáspár Anna szende és társalgási színész. Reeskey Hermin, drámai és társalgási anya. K. Pálfi Jánosné, komika és vigjátéki anya. Vámos Etelka, soubrette és naiva. Cséky Mihályné, segédszínész. Tóth Mariska, segédszínész és tánczosnő. Kohári Mariska soubrette. N. Györi Jánosné, komika és anya. Kardos Edith és Irén, gyermekszereplők.

Férfiak: Berki Ferencz, igazgató, drámai hős és jellem. Rendező. K. Pálfi János, dráma és kedélyes apa, jellem komikus. Kardos József, társalgási és jellem színész. Derenghy István, népszimű és operette énekes. Cséky Mihály, drámai apa. N. Györi János, színész és sugó. Szabados László, komikus. Murányi Zoltán, szerelmes. Siménfalvi Gyula, színész. Kovách Lajos titkár.

Ezen jelzett 12 előadásra bérletet nyitok, mely bérletek Kovách Lajos titkáromnál jegyezhezők elő.

Egy bérlet ára 12 előadásra 10 ft.

Magamat és társulatomat ismert kegyes pártfogásukba ajánlván vagyok, hazafias tisztelettel: Berki Ferencz szinigazgató.

Szerkesztői üzenet.

Öszinte barátának. Hisszük, magunk is tudjuk, hogy mily megbecsülhetetlen egy valódi jó barát, vagy barátón, ki előtt könthetjük bizalmasan az élet nagy-harcában számtalanszor előforduló keserűségeinket, azt is méltányolni tudjuk, hogy mily fájdalmat okoz az, ha egy végtelen őr csap le a legnemesebb érzelmek által istápolat baráti viszony közé cikket azonban hosszadalmas voltánál fogva még sem közölhetjük. Talán össze lehetne vonni. Kéziratokat nem adunk vissza.

Régi előfizetőnek. Helyben. Kéri, tudassuk, hogy Pulykainé álnév alatt ki rejtozlik. Végtelenül sajnáljuk, de névtelen levelekre nem válaszolhatunk.

Többeknek. Azon érdeklődőknek kik a petrozsényi járványkorházról kérdezősködtek szolgáljon megnyugtató az az üzenetünk, hogy ez ügyben kiszárlottunk személyesen a helyszínrre s — dicséretre válják az illetékes egészségügyi közegeknek — mindent

a legnagyobb rendben találtunk s valamennyi teremben meglepő tisztaságot konstatálhattunk.

— **Kiváncsi.** De hát édes Istenem, mindentudók vagyunk mi? Mi adjunk felvilágítást arra nézve vajjon az ujonnan megválasztott bíró a főúteztől a dögterig és a kis utcában önk által rendezendő nagyszabású díszmenet alkalmával a zászlóvivő szerepét magára vállalja-e vagy nem. Hogy az illető uri ember előjáró tudjuk, de hogy ebben a két utcában mekkora utat fog megtehetni, majd mint előjáró zászlóvivő, annak az annyira időszerűvé vált és ujonnan megalakult csolnakozó egyesület a megmondhatója. Miért nem rendezik kérem ezt a fényes díszmenetet, a főúteztől a rakodótól Kohn Lázárig, vagy a főúteztől a gyalogjárón le az állomásig. Impozánsabb lenne s nem lenne olyan fárasztó sem. Aztán azt hisszük, hogy van ennek a vasárnap délutánra tervezett menetnek rendezőbizottsága is. Tessék kérem három urat elküldeni a tervbe vett zászlóvivőhöz, ő nem fogja megtagadni a jóakaratu felvilágosítást.

Bükkfaeladási hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy Hunyadvármegyében Krivádia község határában, a krivádiai volt urbáreszek szenelésre alkalmas erdejének 30. o kt. holdnyi területű tövön-álló szakértőileg megbecsült 8160 m³. bükkfája a Nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 1894. évi 62909 számú engedélyezése alapján, **1902 évi február hó 26-án reggel 9 órakor** Petrillán a körjegyzői irodában nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Kikiáltási ár 2121 kor. 60 fillér.

Árverezni ohajtók kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át készpénzben az árverés megkezdése előtt letenni.

Petrilla, 1902 január 31-én.

Vassi János,
jegyző.

Dávid János,
köz. elnök.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditsia csemeték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Oriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltetik. Ezer csemete elég 200 méterre — Ára 6 forint. 12—20

Diócsemeték. Oriási jövedelmet biitotosz voltánál fogva, ennek tenyészítése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt ezimre ingyen és bérmentve küldeni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család a hol annak tartalmát haszonra nem fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdeklében áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Czím: „Érmelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor, Nagy Kágya, u. p. Székelyhid.

Épület- és műlakatos.

Mély tisztelettel jelentem Petrozsény és vidéke n. é. közönségének, hogy a Mallea-utcában levő Loj Jakab-féle házban

épület- és műlakatos műhelyt

nyitottam s ezen szakba vágó építkezési és egyéb munkálatok kifogástalan és pontos elkészítését jutányos feltételek mellett elvállalom.

Mint elektro-technikus vállalkozom villanyvezetékek, ezen kívül vizvezetékek villanyvilágítás és légfűtések berendezésére; nem különben fegyverek varrógépek és kerékpárok javítását, átalakítását és elkészítését a legfokozottabb kiváltságnak megfelelőleg eszközölöm.

Szíves támogatást és bizalmat kérve vagyok

kiváló tisztelettel;

6—13

Ujváry Ede,
épület- és műlakatos.

Minden nap friss bivaly és tehéntej.

Van szerencsém Petrozsény nagyközség közönségét tisztelettel értesíteni, hogy a főútcán levő fűszer és vaskereskedésben naponta rusi uradalmi friss bivalytej kapható literenként 16 krajczárért, továbbá e hó 15-iktől tehéntej literenként 10 krajczárért.

Azokat a t. családokat, kik honapszámra ohajtják a tejet vásárolni tisztelettel kérem magukat nálam előjegyezgetni.

Arra nézve, hogy minden nap jó és friss tejjel szolgálom ki t. vevőimet a felelősséget elvállalom.

Szűszer Mihály,
vas- és fűszerkereskedő.

Tejes Bárányokat

szállít postán bérmentve darabonként

5 koronaért

Incze Gyula Székely-turó gyára

Barothon

(Erdély),

Könyvkötészetemet

az igényeknek megfelelően akként rendeztem be, hogy minden, ezen szakmába vágó megbízatást a legpontosabban, legjutányosabban és a legmeszebb menő kívánalmaknak megfelelően teljesíteni képes vagyok. A legegyszerűbb- és legdrágább könyvkötésseti munkálatokat, csallagfelirat, aranyozásokat s e nemű díszmunkálatokat teljesítem s a n. é. közönség pártolását tisztelettel kérem

Figuli Antal.

Ny. Figuli Antal gyorsajtóján Petrozsény.